

Praha 15.10.2007

Posudek na bakalářskou práci Ivany Petlachové:

Některé z definic partnerství mezi mužem a ženou – očima české společnosti

Hodnocení: na úrovni 27 FHS kreditů

Komentář:

Předkládaná bakalářská práce se pokouší „získat subjektivní definice partnerského vztahu, partnerství a soužití mužů a žen.“ (2) Východiskem je autorce interpretativní sociologie (2), a tedy pojetí lidí jako aktivních bytostí, které ve svých setkáních vyjednávají podobu reality (2) – takto přístup definoval J. Keller. Nicméně součástí „interpretativního přístupu“ musí být nejenom postihnutí tzv. tohoto „produktivního“, kreativního aspektu, ale musí se snažit postihnout, hledat a analyzovat i zákonitosti, omezení atd. možností, které subjekty v/k této „smysluplné“ a „interpretativní“ činnosti mají. A toto je aspekt, který předkládané bakalářské práci naprosto chybí. Za další závažný nedostatek, který souvisí s výše řečeným, považuji to, že práce nikde neformuluje hypotézy, či se nesnaží formulovat vyšší interpretativní rámec pro získané výpovědi. Nevíme tedy, proč se autorka ptala tímto způsobem, ani k jakému „poznání“ nám získané výpovědi mají sloužit.

Práci chybí formulace teoretických a metodologických východisek, teoretické ukotvení, ani nikde neformuluje vztah „teoretické“ a „empirické“ části. U předkládané práce nelze mluvit o „teoretické“ části – tato sama čítá pouhých 7 stránek a sestává v zásadě ze slovníkových hesel o rozsahu jednoho odstavce (hesla jako např. „gender a společnost“, „feminismus“. Autorka sama přiznává, že těžiště práce leží v její „empirické“ části, nicméně rozsah tzv. „teoretické“ části považuji za nedostatečný a její obsah za velmi schematický. Toto bohužel ubírá na síle a přesvědčivosti autorčině analytické a interpretativní práci, která přináší sdostatek originálních postřehů.

Podobně by potřebovala další dopracování kapitola 2.3., str. 4-6, která má být představením definic partnerství ženy a muže v „literatuře“. Nikde se ale nedozvíme, podle jakého klíče autorka vybrala citované autory, jakou roli hrají uváděná paradigmata („Intinita versus autonomie“, „Partnerství jako uznání jinakosti“, „Jednota a nerozlučitelnost“...) pro její vlastní analýzu atd. Schematické zůstává i představení práce Pepper Schwartz(ové), kterou autorka sama považuje za pro svou práci klíčovou. Bez kritického komentáře zůstávají i potenciálně slabá/problematická místa Schwartzové práce. Považuji za neudržitelné pracovat s „manželstvím“ jako paradigmatickým vztahem pro „partnerství“ (str. 5).

K metodě:

Autorka analyzuje výpovědi získané polostrukturovanými dotazníky. Bohužel zvolenou metodu zakotvené teorie a svou práci s ní představuje na 6 řádcích, bez odkazů k relevantní literatuře!!! (str. 8) V samotné interpretativní části autorka přináší řadu informovaných a citlivých komentářů, bohužel tím, že si nedefinuje a nepodloží tři okruhy pokládaných otázek „soukromá sféra“, „partnerský vztah“, „veřejná sféra“ a hlavně jejich vzájemné propojení a vztahy, kategorie, které vytahuje z výzkumu působí nesourodě. Vztah mezi kategoriemi jako „partnerství jako přátelství a vztah bez hierarchie“, „Asymetrické partnerství – pohlaví a sex v hlavní roli“ aj. na jedné a kategorií „já za to bojovat nebudu“, „Rovnoprávnost? Mě se ten výraz nelíbí“ na straně druhé je potřeba dále vyargumentovat a zakotvit. Takto tento zásadní argumentační vklad práce Ivany Petlachové, tedy, že partnerství a soukromou sféru nelze definovat bez vymezení genderových vztahů ve veřejném prostoru, je ochuzen

ve své přesvědčivosti.

Práce se snaží o co nejširší a nejbarvitější spektrum respondentů, a to jak v úrovni sociálního, tak i kulturního kapitálu (vzdělání, pracovní zařazení) ale i na úrovni věkové diference (24-62 let). Tato barvitost je ovšem opět nechána bez komentáře i analytického uchopení. Tato opomenutí analytického potenciálu sebraného vzorku nicméně souvisí zřejmě již s výtkou formulovanou výše, tedy absence teoretického (či metodologického) rámce, který by dal celé práci směr.

Číslování respondentů: není jasné, zda spolu tvoří pár či nikoliv, předpokládám, že v některých případech tomu tak je (např. se na tuto skutečnost dá logicky usuzovat z autorčina komentáře str. 7, pár 2M a 2Ž), u jiných nikoliv. Přehlednějším kódováním respondentů, které by odhalovalo vzájemné partnerské vztahy dvojic by podle mého soudu umožňovalo mnohem hlubší reflexi a analýzu výpovědí, která by brala v potaz např. sociální postavení partnerů, věk, dosažené vzdělání a ostatní faktory, které sice autorka u svých respondentů a respondentek uvádí, nikterak je však nečiní přímou součástí své analýzy.

K práci mám i formální výhrady:

Nejvýraznější je již zmiňovaná délka jednotlivých podkapitol, absence teoretické a metodologické části a nedostatečná práce s relevantní literaturou.

Práci navrhuji k obhajobě s bodovým hodnocením okolo 27 kreditů.

Kateřina Kolářová, Ph.D.